

HAKKI SÖYLEMEK*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın her türlü lütf u ihsânı; dünyevî, uhrevî, maddî, mânevî, bedenî rûhî bütün ikramları, iyilikleri üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak iki cihanda cümlelerinizi aziz, izzetli, kıymetli vebahtiyar eylesin, mutlu eylesin...

a. Alimin Bildiğini Söylemesi

Câbir RA'dan Taberânî Rh.A rivayet etmiş ki, Peygamber SAS şöyle buyuruyor:¹

الْ يَنْبَغِي لِلْعَالِمِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى عِلْمِهِ، وَالْ
يَنْبَغِي لِلْجَاهِلِ أَنْ يَسْكُتَ عَلَى جَهْلِهِ. قَالَ أَهْلُ
تَعَالَى: فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ أَلْ تَعْلَمُونَ
(طس. عن جابر)

RE. 491/6 (*Lâ yenbağî li'l-âlimi en yesküte alâ ilmihî, ve lâ yenbağî li'l-câhili en yesküte alâ cehlihî, kâle'llâhu teâlâ: Fes'elû ehle'z-zikri in küntüm lâ ta'lemûn.*)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.298, no:5365; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.V, s.139, no:7747; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, C.I, s.403, no:751; *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.433, no:29264; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.273, no:18153.

Bu hadis-i şerif bizler için, sizler için, hepimiz için çok önemli bir çalışmayı gösteriyor. Hayatımızda neyi yapmamız gerektiğini gösteriyor. Çok önemli, her zaman için geçerli, hepimiz için geçerli. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ yenbağî li'l-àlimi en yesküte alâ ilmihî*)
“Alime bilgisine rağmen susmak gerekmez, yakışmaz, uygun düşmez, câiz olmaz.”

Yâni, biliyorsa susması doğru olmaz; konuşsun, bilgiyi öğretsin! Bilgiyi saklamasın, bildiği halde susmasın! Yanlışını gördüğü halde kenarda durmasın! Yanlışını, hatasını o işleyen kimseye söylesin, ilmini ortaya koysun ve yanlışlık düzelsin.

Bu alimlerin vazifesi... Alimler bildiğini Allah için dosdoğru söyleyecek. Eğmeden, bükmeden, korkmadan, yılmadan...

أَفْضَلُ الْجِهَادِ، كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ

د.ه. عن أبي سعيد؛ حم. ه. طب. عن أي أمامة؛ ن. عن سمره؛ حم. ن. هب. ض. عن طارق
مرسال

RE. 76/11 (*Efdalü'l-cihâd, kelimetü hakkın inde sultânin câir.*) “Cihadın en üstünü, zalim idarecinin karşısında durup hak sözü söylemek, çekinmemek, korkmamaktır.”

Çünkü:²

Efendimiz SAS hadis-i şerifin devamında: (*Ve lâ yenbağî li'l- câhili en yeskûte alâ cehlihî*) “Cahile de cahilliği üzerindeyken, cahil olmasına rağmen susması caiz olmaz, gerekmez.” buyuyor. Cahil de susmayacak, soracak, araştırarak, öğrenmeye gayret edecek. Öyle bir kenarda durmayacak.

“—Hocam, bu işin aslı nedir, bu nasıl olmalı? Bu hususta ne buyurursunuz, ben bu meseleyi bilmiyorum, bana anlatır mısınız?” diyerek cahilliğini izâle etmeye çalışacak, bilmediğini öğrenmeğe çalışacak.

² Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.527, no:4344; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:2174; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1329, no:4011; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.19, no:11159; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.551, no:8543; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.352, no:1101; Hâmidî, *Müsned*, c.2, s.331, no:752; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.247, no:1286; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.358, no:1448; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.305; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1330, no:4012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.282, no:8081; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.166, no:1596; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.93, no:7581; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.248, no:1288; İbnü'l- Ca'd, *Müsned*, c.I, s.480, no:3326; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.176; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.337, no:1161; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.370; Ebû Ümâme RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.161, no:4209; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.314, no:18850; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.435, no:7834; Ziyâü'l-Makdîsî, *el- Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.230, no:123; ed-Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.I, s.238, no:427; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIV, s.421, no:2939; Târık ibn-i Şihab Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.64, no:5511 ve c.XV, s.923, no:43588; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.172, no:457; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.198, no:3981.

Bu da bütün halkın vazifesi: Alimler bildiğini söylemekle vazifeli; cahiller de bilmediğini öğrenmekle, sormakla, araştırmakla vazifeli...

İlgilenmiyor, çalışmıyor, öğrenmiyor. Televizyonun karşısında vakit geçiriyor. Gazetenin bilmeceleriyle, bilmem boş şeyleriyle, kutu kutu oyunları ile vakit geçiriyor. Akşama kadar bilmem idman diyorlar, oyun diyorlar; bu aziz ömür, mücevher gibi kıymetli olan zaman, gitti mi bir daha ele geçmeyecek olan, son derece kıymetli zaman çok boş şeylerle geçiyor.

Yıllar geçiyor, ömürler geçiyor. Ömür bitiyor, hayırlı, faydalı hiç bir şey yapmamış, hiç bir şey öğrenmemiş... En az çalışma ile yetiniyor, en az kazanmağa razı oluyor, en sefil şartlar altında hayatını sürmeğe razı oluyor, çalışmıyor.

Halbuki kalksa uğraşsa, etrafını silse süpürse, hiç olmazsa çevresini güzelleştirse... İki tane çiçek koysa kenara... Çünkü İslâm'da bir şeyi yapmak var, bir de güzel yapmak vazifesi var. Yâni, işin güzellik tarafı da var.

Evin güzelliğine dikkat etmiyor, temizliğine dikkat etmiyor, işyerine dikkat etmiyor... İşini geliştirmeğe dikkat etmiyor, işinde ustalaşmağa dikkat etmiyor.

Bana hangi öğrencim, ihvanımızdan hangi genç soru sorarsa, ben onlara dâimâ diyorum ki:

“—Aman ihtisas yapın! Aman bilginizi arttırın! Aman ilim bakımından en ileri dereceye gitmeye çalışın!..”

Hattâ teşvik ediyorum:

“—Oturun kalkın, bir şeyler icad edin! O kadar çalışın, o kadar meseleye hâkim olun ki, kendi dalınızda bir şeyler icad edin!” diyorum.

Çünkü, akıl çeşit çeşit şeyleri ortaya koyabiliyor. Akıl akıldan üstün, siz de bir şey bulursunuz, onu uygularsınız; sevilir.

Bakın bir toplu iğneden veya çengelli iğneden, Amerika’da onu bulan şahıs milyoner, milyarder olmuş. Uzun bir teli şöyle bir kıyırmış, bir ucunu öbür ucuna bağlayacak bir tertibatı yapmış. Sırf bunu yaptığı için milyoner, milyarder olmuş. Küçük bir buluşla, küçük bir uygulama ile insan ne paralar kazanabiliyor.

Onun için ben arkadaşlara, “Oturun bir şey icad edin!” diyorum. Hatta şaka yapıyorum, “Benim boş zamanım olsa, oturacağım ben de, bazı şeyler icad edeceğim!” diyorum. Maddî işler ile uğraşmak bize pek uygun olmuyor. İlimle, irfanla hadisle Kur’an’la uğraşmak daha uygun oluyor.

İnsanın kendinin bir şeyi bulması güzel! Cahil de cahilliğiyle kalmayacak, soracak, öğrenecek. Bunları böyle tavsiye buyurduktan sonra Efendimiz, kendisini dinleyenlere Kur’an-ı Kerim’den bir ayet-i kerimeyi hatırlatmış:

(Kâle’llâhu teâlâ) “Yüce Allah buyuruyor ki:

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ آلَ تَعْلَمُونَ

(النحل، ٤٣: الأَنْبِيَاءُ: ٧)

(*Fes'elû ehle'z-zikri in küntüm lâ ta'lemûn*)
“Eğer bilmiyorsanız, zikir ehline konuyu sorun!” (Nahl, 43; Enbiyâ, 21/7) *Zikir ehli*; yâni ilim ehli, o meseleyi bilen kimseler demek.

Bilene sormak çok önemli. Bir sorun çıktı karşınıza... Arayıp, bulup bilene sormak lâzım!

Şimdi bizim bahçede bir ağaç var, bütün yapraklarını böcekler sarmış.

“—Ne yapacağız?” diye sordum.

“—Hocam, bu ağacın yaprağını böylece alacaksınız, tarım ilaçları satan yere götüreceksiniz. ‘İşte bu böcekler bunun üstünde; buna ne ilacı lâzım?’ diyeceksiniz, ona göre verecekler.”

“—Aman şu aletin şurası bozuldu, ne yapmam lâzım?..”

“—Tamam hocam, onun şurada tamircisi var, oraya götüreceksiniz.

Yâni dâimâ, insan bilmediği şeyi başkalarına soruyor; sorunca da iyi oluyor.

O bakımdan sorarak, öğrenerek, öğreterek zamanımızı değerlendireceğiz. İslâm'da biliyorsunuz, en sevaplı çalışma, faaliyet, ilim öğrenmek ve ilim öğretmektir. En yüksek rütbe ilim rütbesidir, yâni alimin rütbesidir.

رُتْبَةُ الْعِلْمِ أَعْلَى الرُّتَبِ

(Rütbetü'l-ilmî a'ler-rüteb) “Alimin rütbesi rütbelerin en üstünüdür, en yüksek rütbedir.” buyruluyor.

Onun için, alime kıymet vermeliyiz, ilme kıymet vermeliyiz, öğrenmeye kıymet vermeliyiz. Cahil cahilliğiyle öyle kenarda yıllarca kalmamalı, cahil gelip cahil gitmemeli! Cahil yaşayıp cahil göçmemeli!..

Alim de durmamalı!.. Böyle odasını mı açar, artık evinin bir yerini mi hazırlar... Nasıl yaparsa... Allah rahmet eylesin, nur içinde yatsın, makâmı, mekânı yüce olsun, a'lâ olsun, Hüsrev Hoca'yı anlatıyorlar; Fâtih Camii'nde bir mübarek zât... Tam böyle

1940'lı, 1950'li yıllarda, bildiğini öğretmek için gece gündüz ders verirmiş. Hattâ birileri gelmiş:

“—Hocam, bizim başka zamanımız yok, sahurda müsait oluyoruz, acaba sahurda gelsek olur mu?..” demişler.

“—Tamam, sahurda gelin!” demiş.

Sahurda evini açıyor, ilim öğrenmek isteyenlere sahurda ders veriyor. Yâni, bir istekli olduktan sonra, o öğretmeye her zaman için razı... Ne uyku düşünüyor, ne rahat düşünüyor, ne evinin keyfini, yâni misafirler kendisini meşgul edecek, rahatsız edecek diye düşünüyor. Hepimiz böyle olmalıyız.

b.Lâ ilâhe illa'llâh Sözü Belâları Önler

İkinci ve çok mühim bir konuyu bize anlatan hadis-i şerife geçiyorum. Enes RA'dan, Peygamber SAS Efendimiz'in şöyle buyurduğu rivayet ediliyor:³

الْ يَزَالُ قَوْلُ آلِ إِلَهٍ إِلَّا أَهْلًا يَدْفَعُ سَخَطَ أَهْلٍ عَنِ
الْعِبَادِ، حَتَّى إِذَا نَزَلُوا بِالْمَنْزِلِ، الَّذِي آلُ يُبَالُونَ
مَا نَقَصَ مِنْ دِينِهِمْ إِذَا سَلِمَتْ لَهُمْ دُنْيَاهُمْ، فَقَالُوا
عِنْدَ ذَلِكَ، قَالَ أَهْلٌ لَهُمْ: كَذَبْتُمْ

(الحكيم عن أنس)

RE. 487/2 (*Lâ yezâlü kavlü lâ ilâhe illa'llâhu yedfausehata'llâhu ani'l-ibâdi, hattâ izâ nezelû bi'l-menzili'llezî lâ yübâlûne mâ nekasa min dînihim izâ selimet lehüm dünyâhüm, fekalû inde zâlike, kâle'llâhu lehüm: Kezebtüm!*)

“Lâ ilâhe illa'llâh sözü, yâni kelime-i tevhid, ‘Allah var, şerîki nazîri yok! Vardır, birdir.’ demek, (*yedfau sehata'llâhi ani'l-ibâd*) kulların üzerinden Allah’ın gazabını, kızgınlığını, kahrını def eder, giderir.” Yâni kulların Allah’ın kahrına, gazabına, cezasına, belâsına uğramamasını sağlar.

³ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.17; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.214, no:399; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.296, no:868; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.82, no:224; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.145, no:17792.

Gerçekten, *Lâ ilâhe illa'llâh* sözünün bir özelliği vardır. Bir çok güzelliğinin, özelliğinin yanında bir özelliği de insanı korumasıdır. Hem dünyevî hem uhrevî, hem maddî hem mânevî tehlikelerden gerçekten korumasıdır. Sıkıntıdan sıyırmasıdır, tehlikeden kurtarmasıdır. Böyle bir özelliği, hassesi vardır.

Meselâ, “Şu bitkinin şu özelliği, hassesi var; bunu içtiğin zaman tansiyonun düşer.” diyoruz. “Sarımsak yediği zaman şöyle olur.” diyoruz. “Şu bitkiyi kaynatıp içtiğin zaman, mide rahatsızlıkları anında geçer.” diyoruz. Tamam hassesi, özelliği...

İşte *Lâ ilâhe illa'llâh*'ın da böyle bir özelliği var; kulları Cenâb-ı Hakk'ın kahrına, gazabına uğramaktan korur. Cenâb-ı Hak *Lâ ilâhe illa'llâh* diyenlere kızmaz, kahrını gazabını, cezasını, belâsını, musîbetini göndermez, korur. Yâni, *Lâ ilâhe illa'llâh* sözüyle korunurlar.

Ne zamana kadar?.. (*Hattâ izâ nezelû bi'l-men-zil*) “Şöyle bir duruma gelinceye kadar. (*Ellezî lâ yübâlûne mâ nekasa min dînihim izâ selimet lehüm dünyâhüm*) Öyle bir durum ki, dünyalıkları tıkırında olduğu zaman, iyi gidiyorken, dinlerinden bir şeylerin kaybolmasından, eksilmesinden üzülmedikleri zamana kadar, aldırmadıkları zamana kadar.”

O zaman, dünyalıkları yerinde iken, dinleri, ibadetleri eksiliyor, dindarlıklarında kusurlar belirmiş, Cenâb-ı Hakk'a karşı görevlerini, vazifelerini yapamıyorlar; ama hiç üzülmüyorlar

bu durumdan... Bu duruma geldikleri zamana kadar, “*Lâ ilâhe illa’llâh*” sözü kulları korur. Ama o duruma geldiler mi, artık korumaz demek...

(*Fekâlû inde zâlike*) “O duruma geldikleri zaman da, onlar yine arada bir *Lâ ilâhe illa’llâh* derler, ‘El-hamdü lillâh müslümanız!’ derler.” Diyorlar zâten... “Benim, anam, babam, dedem, büyük dedem müftüydü, hocaydı, çok büyük zâttı...” filân diye söylüyorlar. Allah rahmet eylesin tabii onlara... Ama evlât çalışmadıktan sonra, dedenin evlâda faydası yok.

Aldırmıyorlar:

“—Yâhu bizim çocuklar hiç namaz kılmıyor!.. Torunlar berbat durumda... Hanım şu duruma geldi, bey bu duruma geldi... Ama yaşamları güzel, maaşları güzel, ev kendilerinin, arabaları var... Her şeyleri yerli yerinde...”

Haa, dindarlıklarındaki eksiklikler kendilerini üzüyor:

“—Cenâb-ı Hakk’a güzel kulluk yapamıyoruz, ibadetlerimizi yapamıyoruz...”

Bozulduk. Ramazan’da ne kadar güzeldi halimiz, gevşedik, hay Allah...” filân diye üzülüyorlar.

Dünyalıkları yerindeyken, üzülüyorlar.

Niye bunu böyle söylüyor Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri?.. Çünkü dünyalıkları berbat olduğu zaman, insanın başına dert,

belâ, sıkıntı geldiği zaman, herkes dua eder. Amansız hastalık olduğu zaman, dua eder. Çocuğu olmadığı zaman, hocaları dolaşır:

“—Aman bize dua edin efendim, dua edin de çocuğumuz olsun!” der.

Başına bir sıkıntı geldiği zaman, kalkar, dua eder. Yarın imtihanı olacak; kalkar, güzelce abdest alır, dua eder:

“—Yâ Rabbi, beni bu imtihanda başarılı eyle!” der.

Yâni, işine geldiği zaman, işi düştüğü zaman ibadet ediyor; başka zaman etmiyor.

Sıkıntı olduğu zaman, zâten insanlar Allah’a yalvarırlar. Gemiye bindikleri zaman, fırtına çıktığı zaman, gemi batacak hale geldiği zaman, ne yapar?..

Biz çok görürdük böyle... İstanbul’da Kadıköy’e giden vapura binerdik. Şiddetli lodosta, Akıntı burnundan şöyle açıldı mı, Marmara’nın rüzgârı gemiye vurmaya başladı mı, bir burnu batar geminin, bir arkası batar.. Sallanır, batacak gibi olur. O zaman bütün gemi ahali, çocuk büyük herkes, bakarsın benzi sapsarı sararmış, dudakları kıpırdıyor, yâni dua ediyor. Neden?.. Ölüm tehlikesi var, gemi batar mı diye korkuyorlar. “Aman, batmasın yâ Rabbi!” diye dua ediyorlar.

Sıkıntı oldu mu, herkes Cenâb-ı Hakk'a yalvarır. Ama bu mertlik değil... Asıl mertlik, dünyalıkları yerinde iken, ihtiyaçları yok gibi görünürken, Cenâb-ı Hakk'ın nimetleri bolken Cenâb-ı Hakk'ı unutmamak... Sıkıntıya düştüğü zaman, nasıl olsa hatırlayacak, elbette el açacak. En imansız, en edepsiz, en şaşkın, en sapık insanlar bile, başlarına böyle hadiseler gelince yola geliyorlar. İhtiyarlayınca yola geliyorlar. Musibetlerden sonra, bir akrabası, bir yakını öldükten sonra uslanıyorlar, tevbekâr oluyorlar. Çünkü, işin aslı o... Mühim olan, dünyalık güzel giderken Cenâb-ı Hak'a kulluğu güzel yapmak...

Dünyalık güzel giderken, ibadetlerinde, dinlerinde eksiklik olduğuz zaman aldırıyorlarsa, o zaman *Lâ ilâhe illa'llâh* deseler bile, dedikleri zaman; (*kâle'llâhu lehüm*) Allah onlara der ki: (*Kezebtüm*) "Yalancılar, yalan söylüyorsunuz! İçten söylemiyorsunuz, inanarak söylemiyorsunuz, yalancısınız siz!" der."

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, Cenâb-ı Hakk'a kulluğunuzu samîmî yapın! Yeri göğü yaratan, yağmurları yağdıran, ekinleri bitiren; bu dünya üzerinde insanların yaşaması için gerekli olan bütün yaşam şartlarını, ayı, güneşi, ışını, suyu, havayı yaratan ve bütün mahlûkâtı da insanların emrine veren, yahut insanları bütün mahlûkattan istifade edecek kadar meziyetli, kabiliyetli yaratan, cihanın gücünü, kuvvetini, elektriğini, suyunu, havasını kendi lehine hizmet ettirecek aklı, zekâyı onlara veren Allah... Bakın başka gezegenlerde bu hava ve su olmadığı için hayat yok deniliyor.

İnsanoğlu kendisinin yaratılışını kendisi mi tayin etti?.. Bu akla mantığa aykırı... Kendisi yaratıldı ve aciz olarak yaratıldı, bebek olarak yaratıldı. Sonra büyüdü. İnsanı bu hale getiren insanın dışındaki yüce varlık, Allah-u Teâlâ Hazretleri... Yerin göğün sahibi Allah...

İnsanoğlu ne sanıyor yâni? Bunun içindeki üstün meziyet, akıl, konuşma kabiliyeti, düşünme kabiliyeti, görmesi, işitmesi, hafızası... Bunların hepsi nedir?.. Bunların hepsi birer kıymettir, birer meziyettir. Başka mahlûklarda yok böyle bir şey... Çevremizdeki mahlûklara bakıyoruz; en mükemmel yaratılmışız. O bizi yaratanı, bize bunları vereni arayıp bulacağız. Bunlar nereden geldi diye etrafa soracağız.

Her gün sofrada yemek yiyorsun, bu nereden geldi diye sormuyorsun. Haydi bakalım, güneş doğmasa ne yapacaksın?..

Haydi bakalım, yağmur yağmasa ne yapacaksın?.. Haydi bakalım hava olmasa ne yapacaksın?.. Şimdi mayıs ayında bir şey olacakmış; ay, güneş yıldızlar bir hizaya gelecekmiş. Onların çekim kuvvetleri üst üste bindiği için suları çekmesi fazla olacakmış. Bazı yerlerde med-cezir olayının fazlalığından dolayı sular basacakmış... Bir telâş, bir telâş...

İşte bütün bu yerin göğün nizamının ince hesabı, ufacık bir ekleme veya çıkartma olduğu zaman bak nasıl bozuluyor!.. O zaman ortalık ne hale geliyor, görüyoruz. Gördük, tarihten de biliniyor. Fizik, kimya, yerbilim, gökbilimden de biliniyor.

Onun için, dâimâ Cenâb-ı Hakk'ın varlığını, birliğini idrak edip, ona güzel kulluk etmeğe çalışmak gerekiyor, aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu bizim teşekkür borcumuz. İyilikleri görüyoruz. Bu gördüklerimiz, aldıklarımız nimetler iyilik değil mi?.. İyilik... Pekiyi, bunlar için kime teşekkür edeceğiz?..

Adam Allah'a inanmıyor. Yerin göğün hâlikını, bu nizamın düzenleyicisini, bu düzenin kurucusunu tanımıyor. Yâni bir düzen var, düzeni düzenleyen de var!.. Ama onu tanımıyor, ona karşı görevi olduğunu düşünmüyor ve ona karşı şükür duygusu beslemiyor. Günahlarla, haramlarla, zulümlerle, gadirlerle ömür geçiriyor.

Tabii, inanan inanır, inanmayan inanmaz. İnanmayanın inan- mamasından Cenâb-ı Hakk'ın azametine, saltanatına bir zarar gelmez; kula zarar gelir. İnananın inanmasından Cenâb-ı Hakk'ın saltanatına, azametine bir ilâve olmaz; kul kâr eder. Kul doğruyu bulmuş, doğru olanı yapmış olur. Efendiliğini yapmış olur, şükür borcunu ödemiş olur. Centilmenlik yapmış olur, küstahlık yapmamış olur. İşin gerçek yüzü bu...

Allah-u Teâlâ Hazretleri gerçekleri anlamayı nasîb etsin...

c.Mü'mine Belâların Gelmesi

Bir hadis-i şerif daha okuyayım. Sohbetimi bu üç hadisle tamamlamak istiyorum. Ebû Hüreyre RA'dan mühim kaynaklar rivayet etmişler. Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Hibbân,

Ebû Nuaym el-İsfahânî *Hilyetü'l-Evliyâ'sında*, Hâkim *Müstedrek'inde*, Beyhakî *Sünen'inde* kaydetmiş. Peygamber SAS buyuruyor ki:⁴

أَلْ يَزَالُ الْبَالَاءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ فِي جَسَدِهِ،
وَمَالِهِ، وَوَلَدِهِ، حَتَّى يَلْقَى أَهْلًا وَمَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ
(حم. حب. حل. ك. ق. ع. وهناد عن أبي هرير)

RE. 487/4 (*Lâ yezâlü'l-belâü bi'l-mü'mini ve'l-mü'mineti fî cesedihî, ve mâlihî, ve veledihî, hattâ yelka'llàhe ve mâ aleyhi hatîetin.*)

Şimdi bu hadis-i şerifi kimlere ithaf edeyim?.. Çeşitli sıkıntılara, musîbetlere uğrayan kardeşlerime hediye edeyim, ithaf edeyim, bilsinler. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Lâ yezâlü'l-belâü bi'l-mü'mini ve'l-mü'mineti*)
“Mü'min kula – erkek olsun, kadın olsun—
dâimâ belâ gelir durur.” Hangi konularda?.. (*Fî cesedihî*) “Bazen vücuduna belâ gelir, hastalık gelir, ağrı gelir, sızı gelir. Üzülür, ağrır, acır. (*Ve*

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.450, no:9810; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.176, no:2913; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.497, no:1281; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.174, no:494; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.319, no:5912; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.441, no:10811; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.159, no:9837; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.374, no:6335; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.212; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.44; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.102, no:7600; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.608, no:6846; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.131, no:17752.

mâlihî) Bazen malına, mülküne hasar gelir.” Ama bu Allah’ın sevmediği kul olduğundan mı?.. Hayır... (*Ve veledihî*) “Bazen çoluk çocuğuna hastalık gelir, musîbet gelir, dert gelir. Veya çocuğunda üzücü bir şeyler olur.”

Ne zamana kadar bu devam eder?.. (*Hattâ yelka’llâh*) “Allah’a kavuşuncaya kadar...” Ama nasıl kavuşuncaya kadar?.. (*Ve mâaleyhi hatîetin.*) “Üzerinde hiç günah kalmamış olarak, Allah’a tertemiz bir şekilde kavuşuncaya kadar...”

Buradan mühim bir ilâhi kanun anlaşılıyor. Müslümanın işin bu yönünü bilmesi lâzım, inceliğini bilmesi lâzım: Musibetler, belâlar, üzücü olaylar mü’minlere gelir. Yâni mü’min diye onlara gelmeme durumu olmaz, mü’mine de gelir. Ama mü’mine bunlar geldiği zaman; malına, vücuduna veyahut çoluk çocuğuna bir şey geldiği zaman; bundan dolayı Allah onun günahlarını affeder, mağfiret eder, bağışlar, siler. Sonunda hiç suçu, günahı kalmamış olarak, tertemiz, pırıl pırıl bir kul olarak Mevlâsına ulaşır.

Neden?.. Bu dünya hayatı imtihan olduğu için...

“—Peki hocam, inanmamış kullara ceza olarak Allah bazen böyle musîbet vermez mi?..”

Evet, inanmamış kullara da bazen kahır olarak, ceza olarak Allah musîbet verir.

“—Nereden bildin?..”

İşte Firavun’u o kadar zulmetti diye suda gark etti. İşte Nemrud’u mahvetti. İşte Kàrun’u yerin dibine öyle batırdı. İşte Peygamber Efendimiz’in zamanından, asr-ı saadetten Ebû Cehiller, Ebû Lehebler... İşte günlük hayatımızda, çevremizde ibretle bakarsak, ibret alan gözler için nice nice sahneler...

Cenâb-ı Hak bu dünya hayatında mü’minlere iyilikler verir. Hayatımızda çok çok iyiliklere, lütuflara, nimetlere sahibiz. Çok şükürler olsun... Ama bazen musibet de verir. Mü’min, “Acaba Allah beni sevmiyor da, ondan mı veriyor?” demesin, bunlar imtihandır.

Hastalık mü’mine gelir. Peygamber Efendimiz’e de geldi, sahabe-i kirâma da geldi. Onlar, Allah’ın en mübarek kulları hasta oldular. Çoluk çocuklarına da geldi. Peygamber Efendimiz’in çocuklarına da geldi. Hele torunlarına; hele Hazret-i Hüseyin Efendimiz’in Kerbelâ faciasına nasıl tahammül edilir?.. Neler geliyor.

Onlara sabredecek mü’min, hayatın cilvesidir, kaderin cilvesidir diyecek. Sabredince, mükâfâtını alacak.

Kâfirlere de iyilikler gelir bazen ve çok nimetler içinde yüzerler. Cezalar da gelir. Tabii, kâfirlerin de çeşitleri var. Ben burada bakıyorum, kiliseye o kadar bağlılar, o kadar düşkünler, öyle ibadet ediyorlar... Herkesi hristiyan yapmak için harıl harıl çalışıyorlar. Yanlış yoldasınız dediğimiz zaman, şaşırıyorlar. İyi bir şey yaptıklarını sanarak ev ev dolaşıyorlar, kapı kapı dolaşıyorlar, çalışıyorlar.

İşte bu iyi niyetli bir şey... Şöyle biraz daha anlatılsa: “Yâhu kardeşim, senin bu yaptığım şu bakımdan yanlış, akla mantığa uymuyor. Gel şu işin doğrusuna, mü'min ol, imana gel; kendini, dünyanı, ahiretini kurtar!” denilse, iyi bir insan olacak.

Bazıları da var, hunhar, gaddar, cellat, kasap... Sırp kasabı, Rus kasabı bilmem ne diye duyuyoruz, gazeteler yazıyor. Tabii öyleleri de var... Firavunlar var, Nemrutlar var...

“—Doğan erkek çocuklarını kesin, yaşatmayın!” diye emretmiş. Ne kadar korkunç!.. Tarihte ne kadar zulümler olmuş, günümüzde ne kadar zulümler oluyor... Tabii onları da, anında dünyada da insanlar görsün diye, Cenâb-ı Hak cezasını verebilir, veriyor. Onları da anlamak lâzım! Olan olayların mahiyetini, çeşidini anlayabilecek bir irfana sahip olmak lâzım!

Bize düşen tabii, Cenâb-ı Hakk'ın nimetlerine sonsuz şükretmek, şükran duygusunu, minnet duygumuzu içimizde hiç eksik etmemek; her an Allah'a hamd eden, şükreden kul olmak... Nimetlerine şükretmek; minnetlerine, meşakkatlerine, musîbetlerine, fitnelere de, “Bunlar da bir cilve, bir imtihan sorusu...” diye sabretmek lâzım! Sabır ve şükürle güzel kulluğu devam ettirmek lâzım, iyi işler yapmak lâzım!

Hayatın bir dakikasını bile boş geçirmemek lâzım! Çünkü herkes çalışıyor, çok çalışıyor. O kadar çok çalışıyorlar ki... Şu Avustralya Türkiye'nin on misli büyük, nüfusu üçte biri kadar; yâni otuz misli fark var arada... Ama dağları taşları imar etmişler, yolları

yapmışlar, çalışmışlar, gayret ediyorlar. Bizde daha şehirlerarası yollar, şehirlerin ilçelerle bağlantıları, ilçelerin bucaklarla bağlantıları bile tam değil. Bazı köylerde su bile yok... Çalışılmamış, hizmet yapılmamış, eksiklikler çok... Çok çalışmamız lâzım!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri aşk ile, şevk ile, imanla gayretinizi arttırsın, güzel çalışmalar yapmayı nasîb etsin... Ömrümüzü hayırlı, verimli geçirmeyi nasîb etsin... Belâlara, musîbetlere sabredip, ecir kazanmayı nasîb etsin... Nimetlere şükredip, nimetlerin artmasını, çoğalmasını, dâimî olmasını sağlamayı nasîb etsin... Huzuruna üzerimizde hiç günah kalmamış olarak, sevdiği kul olarak varmayı nasîb etsin... Cennetiyle cemâliyle cümlemizi, cümlenizi müşerref eylesin... Habîb-i Edîbi SAS'e komşu eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

04. 02. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

